

דפים מפוקסה של רפתנית בגליל

אן בכר, מחננים

אוגוסט 1981

שיווק מאורגן – אך האם בכל תנאי? אם כי
אנו תומכים עקרונית במכירת פרות רק באמצעות "תנובה", מסתבר כי למעשה צריך להיות "ציוני מאוד" כדי לעמוד במבחן ביצוע העיקרון הזה הלכה למעשה.

ב-15.5 החלטנו להוציא מן העדר שלנו חמש פרות. פרה אחת מן הקבוצה אשר "תנובה"

דירגה אותה כסוג "ט" התיבשה מיד (שמא קיבלה שוק?). מכרנו אותה לסוחר ביום 17.5 וקיבלנו בתמורה 16 שקל לק"ג. היות ומשקלה היה 745 ק"ג היתה ההכנסה מהמכירה מכובדת למדי. ארבעת הפרות הנותרות שבקבוצה נמכרו באמצעות "תנובה" רק כעבור חודש בדיוק, (ב-17.6!) כאשר המשקל הממוצע היה 672 ק"ג ובתמורה קיבלנו 15.5 שקל לק"ג. מהמחיר הזה הורידה "תנובה" עבור הוצאותיה אחוז אחד, ואילו עכשיו עלה מחיר התיווך לאחוז וחצי. את הכסף קיבלנו רק ב-2.7, כלומר חודש וחצי לאחר שהחלטנו למכור את הפרות.

יתכן ויש מן המקריות בעיסקה זו, אך מדבר אחד אי אפשר – וגם לא צריך – להתעלם והוא הפיגור הרב בתשלום בתקופה זו של אינפלציה דוהרת. גם העמלה אשר גובה "תנובה" (1½%) נראית לי לגבוהה מדי, ובפרט כאשר את מרבית העבודה של השקילה אנו עושים כמעט באופן קבוע בעצמנו בלי נוכחות של פקיד "תנובה" ומודיעים לה טלפונית לרמפה (בשעות קבועות ומוגבלות – 1 עד 3 בצהריים!) את תוצאות השקילה.

אני מבינה בהחלט שמכירה עצמאית קלה יותר ונוחה ביחוד למשקים החזקים המסוגלים להתמקח עם סוחרים, דבר אשר אינו מן הבילויים הנעימים ביותר. אבל השאלה הנשאלת היא: כלום נותנת "תנובה" באותה צורה בה היא פועלת עתה בצפון הארץ, תשובה הולמת למשקים המעוניינים למכור בקר באמצעותה?

עצירת הירידה בתנובה: בגלל התעברות גרועה בחודשים יולי, אוגוסט וספטמבר של השנה שעברה חסרות לנו המלטות בתחילת הקיץ השנה והדבר נותן את אותותיו בהתאם בכמות החלב אשר ירדה. בחודש יולי היו המלטות רבות וציפינו לעליה בכמות החלב אך זו בוששה לבוא, והדבר התבטא בירידה כללית, במיוחד אצל הפרות גבוהות התנובה. לאחר שבדקנו בדיקה יסודית את כל הגורמים האפשריים לתופעה זו וגם נוכחנו שהפרות אכלו את מנתן עד הסוף, ייחסנו את הירידה בתנובה לגל החום וגובה הלחות אשר שררו בחודש האחרון. בהמלצתו של המדריך האזורי הורדנו כמות מהתחמיק, הוספנו מזון מרוכז וכן העלינו את כמות המים במנת הבקר. והתוצאה – כבר מורגשת עלית התנובה אצל אותן הפרות אשר ירדו מ-40–45 ליטר ליום ל-30–35 ליטר.

ושוב איני משתחררת מההרגשה שהזנת הפרות איננה רק ענין של מספרים, של טבלאות ושל מחשב כיס, אלא שהיא דורשת חוש נוסף לצריכת הפרות של מנה טעימה אשר עונה על דרישות עונת השנה. כל רפתן יודע שקיימים

מזונות שהם "מוסיפים חלב" גם כאשר הבחינה המדעית של הערך התזונתי לא תמיד מצדיקה "ידיעה" זו.

"...בהמתנו פורה..." אין אף רגע משעמם!

תמיד קורה ברפת משהו יוצא דופן ומעניין. לפני

שבועות מספר הפילה אצלנו פרה בחדש

השמיני להריונה, אך לא התייחסנו לכך במיוחד

כי בזמן האחרון היו ברפת שלנו מספר הפלות

וספיגות ולדות. העברנו את הפרה הזו לסככה

והחלנו לחלוב אותה, כשאנטיביוטיקה עדיין

בעטינה. והנה, כעבור יומיים היא המליטה עוד

עגלה, חיה ובריאה. העגל הראשון היה ממש פג,

"...ובתינו הומים מתינוקות..." אנו מכריזים

על שיא בתחום אשר לא ידוע לי אם יש לנו

מתחרים בו! ברפת משקנו נפגשו והתחתנו לא

פחות מאשר חמישה זוגות רפתנים! החודש אנו

מברכים רפתנית נוספת המתחתנת עם חבר

אשר נפגשה אתו אצל הסוסים – והרי ידוע

הדבר שהסוסים זוהי שלוחה של ענף הרפת.

טכנולוגיה חדישה – האמנם?

הוצאת זבל אז – ובימינו

פטר לנדסברג, כפר ידידיה

הבוקרים הצעירים זוכרים היום בקושי מה זה "קלשון" ואיך הוא נראה. רק בספרי "היסטוריה" אנחנו קוראים, שפעם עמלו קשות

בכלי זה, כדי להוציא את הזבל מהרפת לערמה

שנבנתה מחוצה לה.

את הקלשון ירש ה"שופל" או ה"גריידר",

שהופעלו בכוח הטרקטור ולא אחת עקרו גם

בדרכם איזה עמוד, חתיכת גדר או מתקן אחר.

גם ברצפת המפצמות, שהיתה שיא החידוש

לפני כ-15 שנים, נתגלו כל מיני פגמים: עטיני

הפרות נפצעו, אם הפרות רבצו על המפצמות,

הרקת הבורות מהזבל הנחלי בעזרת טרקטור

ומיכלית היתה יקרה ועוד.

החדשנים שהציצו בחו"ל, בעיקר בקליפורניה,

התרשמו מאוד מה"שטיפה" (flushing) של

הזבל בזרמי מים רבים, החזרת מי הזבל בעזרת

משאבה חזקה לשטיפה נוספת וחזרה חלקה

בצירקולציה, וכל זה כמובן כאשר מדובר על

קורל עם ריצפת בטון.

★

והנה מצאתי, ששיטה חדשנית זו כלל אינה

חדישה. באגדות יוון, המתארות הוצאת זבל

לפני כ-2,500 שנים, קרי כ-500 שנים לפני

הספירה, מסופר שהגיבור המפורסם הראקלס

השתמש בשיטת השטיפה ממש כמו בקליפורניה דהיום.

והנה מה שכתוב:

הראקלס, הגיבור היווני, שרת את המלך

אונקסטאוס ממיקנה, שהטיל עליו כל מיני

משימות קשות. יום אחד דרש מהראקלס

שינקה ביום אחד את רפתו של אוגיאס, מלך

אליס ולו עדרי בקר אין ספור. שוורים בלבד

היו שלושת אלפים והנה נצטבר ברפתותיו

זבל בכמויות כה גדולות, עד שכל תושבי

אליס לא היו מסוגלים להוציאו מהרפת. לפי

כך נשאר ונערם הזבל ברפת מזה שלושים

שנה.

הראקלס הבטיח אמנם לאוגיאס לנקות

את רפתותיו ביום אחד, אך הוא תבע לעצמו

חלק עשירי מן הבקר כשכר עבודתו. המלך

אוגיאס הסכים ברצון, כי לא האמין שאפשר

להשלים מלאכה זו ביום אחד. אך הראקלס

חפר חפירה גדולה בקרקע מתחת לרפת

ובעזרת תעלה מיוחדת כיוון את הנהר שזרם

בקרבת מקום, באופן שזרם אדיר של מים

עבר דרך הרפת. תוך שעות ספורות שטפו מי

הנהר את הזוהמה כולה החוצה.

אכן – מה התחדש?